

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Alila, Jaana

Title: Kielenoppijan personal trainer

Year: 2014

Version:

Please cite the original version:

Alila, J. (2014). Kielenoppijan personal trainer. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 18.12.2014(Joulukuu). <http://www.kieliverkosto.fi/article/kielenoppijan-personal-trainer/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kielenoppijan personal trainer

Jaana Alila

Kielenopettaja työskentelee tyypillisesti julkisella sektorilla oppilaitoksissa. Oppijoiden tarpeet ovat kuitenkin entistä enemmän yksilöllisiä ja yksityisopettajaa halutaan käyttää kurssimuotoisen opiskelun lisäksi. Kielikurssit ajoittuvat usein virka-aikaan, jolloin ajankohta voi olla este kurssille osallistumiselle. Yksityistunneilla oppija saa ohjausta haluamissaan asioissa silloin, kun hänelle sopii. "Parasta tässä on se, että voi antaa opiskelijalle juuri sitä ja niillä keinoilla, mitä tämä haluaa ja tarvitsee", mainitsee jyvaskyläläinen suomen kielen opettaja Hanna Männikkölahti. Hän työskentelee omassa yrityksessään, joka tarjoaa suomen kielen yksityisopettajan palveluita. Männikkölahden halu perustaa oma yritys lähti yksityisopettajien tarpeesta. Syksyllä 2008 hän perusti toiminimen Suomea kahdestaan.

Hanna Männikkölahti on valmistunut Jyväskylän yliopistosta äidinkielen ja kirjallisuuden sekä englannin opettajaksi vuonna 2004 ja hänellä on takanaan myös suomi toisena kielenä opintoja. Hänellä on yli kymmenen vuoden kokemus suomi toisena -kielenä opettajan tehtävistä erilaisissa oppilaitoksissa ja erilaisten opiskelijoiden parissa. Pisin työsuhde on ollut Jyväskylän yliopiston kielikeskuksessa tuntiopettajana. Ennen yrittäjäksi ryhtymistä hän on työskennellyt myös Jyväskylän kotitalousoppilaitoksessa kielten opettajana sekä valmistavan luokan opettajana. Vaikka toiminimi on perustettu jo vuonna 2008, vasta vuodesta 2013 saakka Männikkölahti on tietoisesti pyrkinyt saamaan lisää asiakkaita ja yritystoiminta on lisääntynyt vähitellen. Yritystoiminnan lisäksi hän on työskennellyt Jyväskylän yliopiston avoimessa yliopistossa syksystä 2013 lähtien ja kesäyliopistossa kesästä 2014 lähtien.

Opetusta oppijan tarpeista lähtien

Opiskelijat löytävät Suomea kahdestaan -yrityksen useimmiten Männikkölahden [blogin](#) kautta. Blogikirjoitukset keskittyvät suomen kielen eri aihepiireihin, kielioppiasioihin ja sanastoon. Jonkin verran opiskelijoita hän saa myös työtovereidensa kautta tai siten, että suomea opiskelevat kertovat opettajasta tuttavilleen. Henkilökohtaista suoramarkkinointia Männikkölahti on harjoittanut hyvin vähän, mutta mainontaa suoraan yrityksille pitäisi hänen mukaansa lisätä. Tähän saakka opiskelijoita on riittänyt ilman mainontaakin, ja opettaja on tyytyväinen siihen, ettei yrityksellä ole erikseen esimerkiksi tilakuluja, kun opetus tapahtuu opettajan kotona tai Skypen välityksellä.

Opiskelijalle kerrotaan, että hän voi käydä tunneilla niin usein tai niin harvoin kuin haluaa ja ensimmäinen opetuskerta on aina ilmainen. Tavallista on, että opiskelija on yksityistunnilla kerran viikossa tai kerran kahdessa viikossa. Osa opiskelijoista on pitempiaikaisia, osa käyttää yksityisopetusta esimerkiksi ennen tärkeää työhaastattelua. Männikkölahti ylläpitää asiakassuhdetta myös tuntien ulkopuolella, esimerkiksi vastaamalla oppijoiden kysymyksiin Facebookin tai sähköpostin välityksellä. Suurin osa opiskelijoista käy tunneilla yksin, mutta joitakin muutaman oppijan ryhmiäkin on ollut. Ryhmille hinta on sama, mutta Männikkölahti muistuttaa opiskelijoitaan siitä, että ajankohdan sopiminen on useamman henkilön välillä hankalampaa, aikaa kannattaa varata vähintään kaksi tuntia kerrallaan eikä tällöin toki voida keskittyä niin tehokkaasti yhden oppijan tarpeisiin.

Männikkölahden opiskelijoiden ikähaitari on tällä hetkellä 14–65 vuotta ja taitotasoerot ovat suuria. Opiskelijoita yhdistää se, että he kaikki maksavat opetuksen itse. Opettaja on harkinnut yrityksensä markkinointia myös Jyväskylän kaupungille, mutta kokonaisen ryhmän tai yhden kotoutumiskoulutuksessa tai vastaavassa opiskelevan koulutukseen sitoutuminen veisi paljon aikaa, jolloin tämänhetkisten yksityisopiskelijoiden opettaminen ei olisi enää mahdollista. Yksityisopetuksen etuna Männikkölahti pitää sitä, ettei ole olemassa ulkoapäin tulevaa opetus- tai kurssisuunnitelmaa, joka rajaisi opetusta, vaan yksityisopetus on monella tapaa asiakaspalvelua. "Ison ryhmän edessä tulee joskus tunne, että mitä opiskelija saa kurssiopetuksesta, mitä hänelle voi antaa, kun yksityisopiskelijalle voi antaa kaiken?" hän miettii. Hänen mukaansa työmuodot täydentävät erittäin hyvin toisiaan. Ryhmäopetuksen etuna on toki se, että ryhmää voi käyttää hyväkseen muun muassa erilaisissa keskusteluharjoituksissa.

Arjen tarpeet ja tilanteet oppimisen lähteenä

Oppijoilla on erilaisia syitä hakeutua yksityisopetukseen. Usein syy haluta oppia suomen kieltä lähtee arjen tarpeista. Oppijoista tuntuu, että työssä pärjää esimerkiksi englannilla, mutta suomen kielen taidon puutteen vuoksi jäädytään sivuun työpaikan kahvihuonekeskusteluista tai on hankala hoitaa lasten koulunkäyntiin liittyviä asioita. Usein päivätöissä käyvän on vaikea löytää sopivana ajankohtana järjestettävää suomen kielen kurssia tai yksityisopetusta halutaan kurssimuotoisen lisäksi. Se, mikä jäi kurssilla epäselväksi, varmistetaan yksityisopettajalta.

Männikkölahti painottaa opiskelijoilleen, että yksityistunnin aikana voidaan tehdä mitä tahansa, mitä oppija haluaa. Koska taitotasoerot ovat opiskelijoiden välillä suuria, opetusmuodotkin ovat erilaisia. Opiskelija voi kirjoittaa vapaa-ajallaan tekstin, jota korjataan yhdessä esimerkiksi Google Driven ja Skype:n avulla. Edistyneet oppijat haluavat usein kääntää suomenkielistä romaania opettajalle ja ovat hyvinkin innoissaan löytäessään ja ymmärtäessään jonkin vaikean rakenteen. Kasvokkain tapahtuvan opetuksen aikana voidaan myös pelata pelejä, tutkia oppikirjoja tai käydä yhdessä läpi esimerkiksi työhön liittyviä tekstejä. Varsinkin alkeisoppijoilla on usein käytössään oppikirja, jonka mukaan edetään. Jos oppikirjaa ei ole tai sitä ei käydä systemaattisesti läpi, on opiskelijan hyvä tietää itse, mitä haluaa seuraavalla tunnilla harjoitella, jotta opettaja pystyy valmistautumaan.

Männikkölahti pyrkii etenemään opiskelijan ehdoilla ja selvittämään tämän tuntemuksia tunnin aikana. Joskus opiskelijat haluavat vain jutella suomeksi, mutta siihenkin opettaja kannustaa heitä valmistautumaan esimerkiksi etsimällä tarvitsemiaan sanoja valmiiksi. Hänellä on myös idealista asioista, joita hän on opiskelijoiden kanssa tehnyt. Listasta on hyötyä siinä vaiheessa, kun opetussuhde on uusi ja yksityisopetuksen mahdollisuuksia vasta esitellään oppijalle. Useimmat opiskelijat eivät halua kotitehtäviä, mutta Männikkölahti antaa vinkkejä siihen, miten kieltä kannattaa kehittää ja pitää yllä vapaa-ajalla:

- Selkeä päätös siitä, että opiskelet kieltä ja varaat siihen aikaa kalenterissasi.
- Itsekuri: et anna ulkoisten tekijöiden häiritä keskittymistäsi.
- Tee sitä, mikä on kivaa. Esimerkiksi lainaa kirjastosta suomalainen elokuva ja katso se tekstitysten kanssa tai ilman.
- Sovi kielitreffit: puhekumppanin ei välttämättä tarvitse olla natiivi, vertaistuki on tärkeää.

Männikkölahti kannustaa oppijoita poimimaan kieltä omasta elämästä. Usein hän pääseekin selittämään opiskelijalle esimerkiksi suomenkielisten laulujen sanoja tai kahvipöydässä käytyjä keskusteluja. Nämä ovat opetussuhteen helmiä; oppija toki löytäisi vastaukset kysymyksiinsä itsenäisestikin, mutta opettajan avulla se käy huomattavasti nopeammin ja tulee samalla puhuttua suomea. Opettaja vertaa suomen kielen yksityistunteja laulutunteihin: "Laulunopettajani oli kiva ja olisin halunnut tutustua häneen, mutta koska meillä oli vain tunti aikaa ja tarkoitus käyttää se laulamisen opettelemiseen, niin jutusteluun ei jäänyt aikaa. Suomen kielen tunneilla suhde oppijaan kehittyy useimmiten nopeasti, koska kaikki keskustelut ovat suomen kielen harjoittelua eikä omasta elämästä kertomiseen käytetty aika mene koskaan tunnin päätarkoituksen kannalta hukkaan. Kieli on kaikkialla."

Kasvokkain tapahtuva opetus kehittää opetussuhdetta läheiseksi nopeammin kuin Skype välityksellä tapahtuva opetus, mutta Skypessäkin on puolensa. Sen käyttö säästää aikaa, kun opiskelijan ei tarvitse siirtyä opettajan luokse ja opetustilanne alkaa heti, kun opettaja ja opiskelija avaavat yhteyden. Käytössä on myös chat-toiminto, jonka muistiinpanoihin voi myöhemmin palata. Männikkölahden opetuksesta noin puolet tapahtuu Skype välityksellä, ja näitä opiskelijoita on sekä Suomessa että ulkomailla.

Osaamisen kirjoa

Männikkölahti kannustaa ryhtymään yksityisopettajaksi, koska tarvetta opettajille on. Varsinkin, jos opettajan ei tarvitse erikseen sijoittaa opetustilaan tai välineisiin, toiminta on kannattavaa ja sopii erityisen hyvin lisätöksi. Tärkeää on panostaa esimerkiksi Internet-sivustoon, jolta potentiaaliset oppijat löytävät perustiedot opettajasta ja opetukseen liittyvistä seikoista. Vähitellen sana kiirii helposti suomen kielen oppijoiden keskuudessa ja kuten Männikkölahdella, omasta blogistakin voi olla hyötyä. Toiminimen perustaminen ei ole monimutkaista, ja yrittäjyyteen liittyviin asioihin saa hyvin apua. Opetuksen hintataso kannattaa miettiä tarkkaan, sillä varsinkaan pätevän opettajan ei kannata myydä osaamistaan liian edullisesti. Hintojen aleneminen ei hyödytä ketään alalla toimivaa. Yksityisopettajana toimiessa on hyötyä kaikesta, mitä osaa. Esimerkiksi harrastusten kautta tullut osaaminen voi olla hyödyllistä, kun opiskelija haluaa kerrata vaikkapa musiikinteoriasanastoa suomeksi. Kielenopettajan on Männikkölahden mielestä parempi osata monta kieltä vähän kuin yhtä kieltä täydellisesti. Perusosaamisen kielistä hän kokee kartuttaneensa omien opintojensa

aikana, mutta paljon käytännön tietoa on ollut mahdollista saada vain työkokemuksen kautta.

Männikkölahti nauttii yksityisopettajana toimimisesta, koska hänellä on vapaus sovitella opetusaikataulua muun muassa perheen aikataulun mukaisesti ja opetustilanteessa on mahdollista keskittyä kulloisenkin oppijan tarpeisiin. Tällä hetkellä hän kokee nykytilanteen hyväksi; ryhmäopetus ja yksityisopetus antavat molemmat paljon ja täydentävät toisiaan myös opettajan näkökulmasta. Tulevaisuuden oppimisen hän näkee olevan enemmän kytköksissä erilaisiin laitteisiin ja välineisiin, jotka toisaalta helpottavat oppimista ja opettamista, mutta eivät korvaa kasvokkain tapahtuvaa, henkilökohtaisiin tarpeisiin vastaavaa työskentelyä. Männikkölahti suosittelee yksityisopetusta, koska onhan esimerkiksi liikunnan harrastaminenkin tuloksellisempaa personal trainerin kanssa kuin yksin puurtaessa; näin myös kielenopiskelu.

Artikkeli on kirjoitettu Hanna Männikkölahden haastattelun pohjalta. Yhteystiedot: hanna.mannikkolahti@gmail.com, 045 6302 226.

Kirjoittaja toimii tutkimusavustajana Kielikoulutuspolitiikan verkostossa ja jatko-opiskelijana Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa.